

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120297936
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6120297936.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovéj a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu A. B. C., nar. X.X.XXXX, advokát so sídlom D. XX, XXX XX E., zastúpený advokátom JUDr. Mgr. Radimom Komkom, advokátska kancelária Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovaným: 1. Slovenské národné múzeum - Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Centrálna 258, 089 01 Svidník a 2. Slovenské národné múzeum, Vajanského nábrežie 2, 810 06 Bratislava - Staré mesto, IČO: 001 647 21, obaja zastúpení Advokátska kancelária ALTER IURIS s.r.o., so sídlom Tolstého 9, 811 06 Bratislava, o zaplatenie 7.449,27 Eur s prísl., o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/33/2020-118 zo dňa 21.7.2021 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd uložil žalovaným v 1/ a 2/ rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 7.449,27 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 7.2.2020 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaným v 1/ a 2/ rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným zaplatenia spoločne a nerozdielne istiny 7.449,27 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 7.2.2020 do zaplatenia. Svoju žalobu žalobca odôvodnil tým, že ako advokát zastupoval žalovaného v 1/ rade v jeho právnej veci proti odporcovi Gréckokatolícka cirkev na Slovensku – Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov, Hlavná 1, 081 35 Prešov, v súdnom spore o vydanie hnuťelnej veci, ktoré bolo evidované na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/9/2008. Predmetom tohto sporu bolo vydanie obrazu „Ikona posledného súdu“. Prvoinštančný Okresný súd Svidník rozsudkom zo dňa 4.5.2011 pod sp. zn. 5C/9/2008-178 rozhodol tak, že žalobe vyhovel a rozhodol o náhrade trov konania s tým, že úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v sume 9.677,07 eura, ktoré mu bol povinný zaplatiť žalovaný v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku na jeho účet.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Krajský súd v Prešove rozhodol rozsudkom 19Co/59/2012-201 tak, že rozsudok vo veci samej potvrdil a zrušil prvoinštančný rozsudok vo výroku o trovách konania.

Okresný súd Svidník o trovách konania opakovane rozhodol uznesením sp. zn. 5C/9/2008-297 zo dňa 16.6.2016 tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu náhradu trov konania v sume 10.469,38 eur. Odvolací Krajský súd v Prešove v konaní pod č.k. 19Co/135/2016-314 zo dňa 31.10.2017 napadnuté uznesenie o výške trov konania zmenil a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 9.261,98 eur.

Následne žalobca vyúčtoval žalovanému v 1/ rade trovy právneho zastúpenia vychádzajúc z uznesenia Krajského súdu v Prešove č.k. 19Co/235/2016-314. Takéto trovy vyúčtoval aj žalovanému v 2/ rade.

Prvoinštančný súd v rozhodnutí opísal vyjadrenia strán sporu k uplatňovaným a popieraným nárokom.

Pokiaľ sa týka skutkového stavu, z vykonaných dôkazov dospel k totožným zisteniam, ako ich uviedol žalobca v žalobe. Zistil, že dňa 3.12.2019 žalovaný v 1/ rade žalobcovi poukázal sumu 1.812,70 eur. Ďalej zistil, že Exekútorický úrad F. A. E., súdny exekútor, vymáha peňažné plnenie priznané v exekučnom titule, a to v uznesení Okresného súdu Svidník, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 19Co/235/2016-314 vo vzťahu k trovám konania.

Vo veci sp. zn. 5C/9/2008 Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry, Centrálna 258, 089 01 Svidník, na základe splnomocnenia zo dňa 18.1.2008 splnomocnil žalobcu na zastupovanie vo veci. Z rozhodnutia Ministerstva kultúry o vydaní zriaďovacej listiny Slovenského národného múzea vyplýva, že Slovenské národné múzeum je štátna príspevková organizácia, zriadená Ministerstvom kultúry SR, napojená na štátny rozpočet. Hospodári samostatne, vo svojom mene, nadobúda práva a zaväzuje sa. Múzeum má samostatnú právnu subjektivitu. Múzeum spravuje majetok štátu, ktorý mu bol zverený na plnenie vymedzeného poslania a predmetu činnosti a ktorý nadobudol vlastnou činnosťou, prevodom správy alebo prevodom vlastníctva. Z organizačného poriadku vyplýva, že Slovenské národné múzeum je základným organizačným útvarom. Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku je základným organizačným útvarom Slovenského národného múzea. V zmysle čl. II. písm. m/ zriaďovacej listiny, činnosti uvedené v čl. I vykonáva Múzeum prostredníctvom organizačných útvarov, ktorým je aj Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Žalovaný v 1/ rade je len organizačný útvar Slovenského národného múzea, bez právnej subjektivity.

Prvoinštančný súd poukázal na rozhodovacia činnosť súdov SR a zistil, že súdy SR v obdobných veciach rozhodujú rôzne. Sú súdy, ktoré konali priamo s organizačnou zložkou Slovenského národného múzea ako so stranou sporu a sú súdy, ktoré konali so stranou konania so Slovenským národným múzeom, aj keď sa spor týkal jeho organizačnej zložky.

Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 13, § 14, § 15 ods. 1, 2 CSP, § 16 CSP, ďalej podľa § 19 písm. c/ CSP a ďalej podľa § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa § 41 CSP, § 37 CSP a 3 ods. 1 OZ. Dospel k záveru, že v konaní, v ktorom bol žalovaný v 1/ rade úspešnou stranou sporu, zastupovaný JUDr. Komkom, žalobcom v prejedávanej veci, bola úspešnému žalobcovi priznaná náhrada trov konania spolu vo výške 9.261,98 eur. Tieto trovy konania predstavujú trovy právneho zastúpenia, ktoré napriek tomu, že ich zástupca žalobcu v pôvodnom konaní, teraz žalobca, žalovaným v 1/ a 2/ rade vyfakturoval, žalovaný v 1/ rade poukázal žalobcovi len sumu 1.812,70 eur, zvyšok náhrady trov konania je predmetom tohto sporu a predstavuje to sumu 7.449,27 eur. Sporná je otázka, či priznané trovy konania mali byť účtované podľa § 10 ods. 1 a 2, alebo podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Prvoinštančný súd poukázal na to, že znalecké dokazovanie ohľadom hodnoty obrazu bolo nariadené podľa pokynov a právneho záveru uvedeného v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu na účely objektívneho stanovenia hodnoty obrazu a od tejto hodnoty sporu sa odvíjal aj výpočet trov konania. Prvoinštančný súd vychádzal z hodnoty predmetu sporu určenej žalobcom, zo sumy 36.513,31 eur, ktorá bola nižšia, než bola stanovená znaleckým posudkom vo výške 38.000 eur. Výška odmeny za právne služby sa môže odlišovať od výšky náhrady trov konania, ale týka sa to prípadu, keď advokátovi nebola priznaná v konaní pred súdom náhrada trov konania, ak služby neboli poskytnuté s odbornou starostlivosťou a náhrada trov konania bola znížená. V tomto prípade je to však inak. Trovy konania boli priznané právoplatne vo výške 9.261,98 eur, bolo povinnosťou žalovaného v 1/ rade zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v tejto výške, nie vo výške 1.812,70 eur, tak, ako to žalovaný v 1/ rade dňa 3.12.2019 urobil. Bolo by v rozpore so zásadou dobrých mravov, keby advokátovi nebolo zaplatené za vykonanú prácu. Žalovaný v 1/ rade nerešpektoval právoplatné rozhodnutie súdu, nezaplatil žalobcovi trovy právneho zastúpenia, čím sa chce on, prípadne žalovaný v 2/ rade bezdôvodne na jeho úkor obohatiť. O tom svedčí aj skutočnosť, že žalovaný v 2/ rade podal návrh na vykonanie exekúcie na Exekútorický úrad v Prešove, Mgr. Juraj Paľša, kde vymáha voči žalovanému v pôvodnom konaní trovy konania vo výške 9.261,98 eur.

Prvoinštančný súd priznal, že žalovaný v 1/ rade nemá právnu subjektivitu a žalovaný v 2/ rade v pôvodnom konaní pod sp. zn. 5C/9/2008 nebol stranou sporu, avšak zo spisu sp. zn. 5C/9/2008 nevyplýva, že by súd prvej inštancie, alebo odvolací súd, prípadne žalovaní spochybnili aktívnu legitimitáciu žalobcu, až do právoplatného skončenia konania v tejto veci. Súdy pochybili už v pôvodnom konaní, a preto súd neprihliadol na námietku žalovaných a žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 7.449,27 eur. Je už na samotných žalovaných v 1/ a 2/ rade, ako sa sami medzi sebou vypořádajú.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán konania. Žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu, a preto mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (100 %). O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalovaní v 1/ a 2/ rade. Žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a konanie voči žalovanému v 1/ rade zastavil, voči žalovanému v 2/ rade a voči žalovanému v 2/ rade vec vrátil súdu prvej inštancie (miestne príslušnému) na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby Krajský súd v Prešove, ak konanie voči žalovanému v 1/ rade nezastaví, tak rozsudok prvoinštančného súdu v celom rozsahu zrušil v veci vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci. Žalovaný v 2/ rade, ak odvolací súd voči žalovanému v 1/ rade konanie zastaví, si uplatnil voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Ak odvolací súd konanie voči žalovanému v 1/ rade nezastaví, tak žalovaný v 1/ a 2/ rade si uplatnili nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Žalovaní v odvolaní namietali pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného v 1/ rade. Poukázali pritom na ust. § 7 ods. 5 a § 3 ods. 3 zákona č. 206/2009 Z.z. o múzeách a galériách a ďalej na ust. § 161 ods. 1, 2 CSP, ďalej na § 103, § 104 O.s.p. a na ust. § 61, § 62 CSP.

Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol, že žalovaný v 1/ rade je len organizačný útvar Slovenského národného múzea, bez právnej subjektivity. Súd prvej inštancie dal za pravdu žalovaným, pričom prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozsudku vychádzal z rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k označeniu pasívne vecne legitimovaného subjektu.

Žalovaní namietajú, že prvoinštančný súd skúmal splnenie procesnej podmienky, a to procesnej subjektivity účastníka konania nie postupom v súlade so zákonom, ale vychádzal z rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky, čo nemôže zakladať procesnú subjektivitu žalovaného v 1/ rade v prejednávanej veci. Takýmto spôsobom sa v súlade s CSP splnenie procesných podmienok súdom nerealizuje.

Žalovaní namietali, že žalobca sa k námietke žalovaných ohľadom nedostatku pasívnej vecnej legitimitácie žalovaného v 1/ rade nevyjadril žiadnym relevantným spôsobom, uviedol len, že túto námietku považuje za nedôvodnú a právne bezvýznamnú. Neuviedol však, na základe akých argumentov. Napriek tomu prvoinštančný súd sa stotožnil s označením strán sporu na strane žalovaných uvedeným žalobcom, čím porušil zákon a zasiahol do práva na spravodlivý súdny proces jednej zo strán. Došlo k zvýhodneniu žalobcu ako strany sporu v rámci konania pred súdom prvej inštancie.

Žalovaní doložili súdu prvej inštancie do súdneho spisu úplné znenie zriaďovacej listiny Slovenského národného múzea zo dňa 10.10.2017, ktoré vydalo Ministerstvo kultúry SR. V zmysle čl. III. Zriaďovacej listiny SNM je zrejmé, že žalovaný v 2/ rade je právnická osoba – štátna príspevková organizácia a teda žalovaný v 2/ rade má procesnú subjektivitu. Žalovaný v 1/ rade je základným organizačným útvarom žalovaného v 2/ rade, čo vyplýva z čl. II. Zriaďovacej listiny SNM. S poukazom na § 3 ods. 3 zákona o múzeách je potom zrejmé, že žalovaný v 1/ rade je len múzeum, ktoré je organizačným útvarom právnickej osoby – žalovaného v 2/ rade.

Žalovaný v 1/ rade podľa zriaďovacej listiny nemá oprávnenie zastupovať právnickú osobu, ktorej je súčasťou, alebo vystupovať v právnych vzťahoch vo vlastnom mene a na vlastný účet. Žalovaný v 1/ rade nemá procesnú subjektivitu.

Žalovaní ďalej uviedli, že pokiaľ žalobca argumentuje tým, že v minulosti, keď prevzal právne zastúpenie žalovaného v 1/ rade, tento ako organizačný útvar žalovaného v 2/ rade disponoval vlastnou právnou subjektivitou a tým aj procesnou subjektivitou, ide o tvrdenie žalobcu, ktoré je v súčasnej dobe irelevantné. Do dňa 31.3.2002 žalovaný v 1/ rade disponoval vlastnou právnou subjektivitou a tým aj procesnou subjektivitou a mohol byť tak preto do uvedeného dňa stranou sporu, resp. účastníkom konania. Odo dňa 1.4.2002 žalovaný v 1/ rade v zmysle zriaďovacej listiny SNM je súčasťou organizačnej štruktúry žalovaného v 2/ rade ako základný organizačný útvar, v dôsledku čoho už v súdnom konaní pred Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 5C/9/2008 začiatkom roka 2008 a v súčasnom konaní, nemá procesnú subjektivitu.

Súd prvej inštancie sa touto okolnosťou nezaoberal. Vo svojom rozhodnutí síce uviedol, že žalovaný v 1/ rade nemá právnou subjektivitu, avšak spoločne a nerozdielne zaviazal žalovaných na úhradu žalovanej sumy, svoje rozhodnutie žiadnym spôsobom neodôvodnil a odmietol sa zaoberať námietkou žalovaných ohľadom pasívnej vecnej legitimitácie žalovaného v 1/ rade. Rozhodnutie prvoinštančného súdu je arbitrárne a nie je odôvodnené žiadnym zákonom. Žalovaný preto tvrdil odvolací dôvod vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/ CSP.

V rámci konania pred súdom prvej inštancie žalovaní namietali aj pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného v 2/ rade. Táto námietka ostala prvoinštančným súdom nepovšimnutá. Žalovaný v 2/ rade nespochybňuje, že žalobca zastupoval žalovaného v 1/ rade v konaní na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/9/2008 a pred Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 19Co/59/2012 a 19Co/235/2016. Nie je zrejmé, z akého dôvodu v tom čase súdy dospeli k tomu, že žalobca v týchto konaniach má procesnú

subjektivitu. To však nič nemení na tom, že žalovaný v 2/ rade aktuálne nemôže byť pasívne vecne legitimovanou osobou v tomto konaní. Osobou oprávnenou na prijatie náhrady trov konania a teda aj osobou zaviazanou na uhradenie odmeny advokáta je žalovaný v 1/ rade, takto bol v týchto konaniach aj označovaný a konalo sa s ním. Neexistuje dôvod, pre ktorý by mal byť k úhrade odmeny advokáta zaviazaný žalovaný v 2/ rade. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že bola žalobcovi čiastočne poskytnutá úhrada odmeny vo výške 1.812,71 eur.

Žalobca v rámci konania neuviedol žiadne relevantné dôkazy a argumenty, ktorými by bola vyvrátená námietka žalovaných o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v 2/ rade. Skutočnosť, že riaditeľ špecializovaného múzea mal v roku 1994, resp. do roku 2002 oprávnenie udeliť plnomocenstvo tretej osobe, žiadnym spôsobom nezakladá pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v 2/ rade v tomto konaní. Konanie na Okresnom súde Svidník sp. zn. 5C/9/2008 bolo za účasti žalobcu Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry, t.j. žalovaným v 1/ rade, podľa tvrdení žalobcu, na podklade plnomocenstva, ktoré nebolo nikdy udelené štatutárnym orgánom žalovaného v 2/ rade. Žalovaný v 1/ rade v tom čase, keď bolo udelené plnomocenstvo 18.1.2018, nedisponoval právnou ani procesnou subjektivitou. V zmysle plnomocenstva nemal byť splnomocniteľom žalovaný v 1/ rade, ale žalovaný v 2/ rade. Žalovaný v 2/ rade však nikdy neprejavil vôľu vystupovať ako procesná strana v súdnom konaní na Okresnom súde Svidník. Preto prvoinštančný súd nesprávne posúdil vec, keď vydal rozsudok voči žalovanému v 2/ rade.

Žalovaní ďalej namietali miestu príslušnosť Okresného súdu Svidník. Poukázali na ust. § 13, 14, 15, 16, 9 písm. c/ CSP a na ust. § 18 ods. 2 OZ. Prvoinštančný súd sa námietkou žalovaných o nedostatku miestnej príslušnosti vôbec nezaoberal, aj keď tento nedostatok žalovaní namietali pri svojom prvom procesnom úkone voči prvoinštančnému Okresnému súde Svidník. Žalovaní namietali, že žalovaný v 1/ rade nie je právnickou osobou, nemá procesnú subjektivitu, CSP neobsahuje všeobecné pravidlá pre určenie miestnej príslušnosti osôb, ktoré nie sú fyzickými osobami, právnickými osobami, zahraničnými právnickými osobami alebo štátom. Preto nemožno pri určovaní miestnej príslušnosti na základe týchto ustanovení postupovať. Žalovaný v 1/ rade, aj keď je označený ako právnická osoba so sídlom ešte nezakladá jeho miestnu príslušnosť a postavenie právnickej osoby. V opačnom prípade by takýto postup mohol byť zaužívaný žalobcami na založenie si miestnej príslušnosti na súde, ktorý im z akýchkoľvek dôvodov vyhovuje, označením žalovaného bez procesnej subjektivity s adresou sídla v obvode požadujúceho súdu v žalobe. Príslušným súdom nemôže byť Okresný súd Svidník, ani na základe ust. o osobitnej miestnej príslušnosti. Žalovaný v 1/ rade predstavuje len organizačný útvar, nie organizačnú zložku právnickej osoby, ktorá by sa zapisovala do Obchodného registra. Pojem organizačná zložka podniku je pojmom obchodnoprávnym a nemôže sa vzťahovať na žalovaného v 1/ rade. Podľa § 3 ods. 3 zákona o múzeách žalovaný je len múzeom, ktoré je organizačným útvarom právnickej osoby žalovaného v 2/ rade. Organizačná zložka je právnická osoba zapísaná do Obchodného registra a disponuje vlastným identifikačným číslom. Žalovaný v 1/ rade ako organizačný útvar žalovaného v 2/ rade takéto číslo pridelené nemá. Teda Okresný súd Svidník nebol miestne príslušný na rozhodovanie o predmete sporu. Podľa žalovaných miestne príslušnými bol Okresný súd Bratislava I.

Žalovaní v odvolaní namietajú, že prvoinštančný súd stotožnil pojem náhrada trov konania a pojem odmena advokáta. Náhrada trov konania je procesným nárokom strán v konaní, odmena za poskytovanie právnych služieb je nárokom hmotnoprávnym. Buď vyplýva z dohody medzi advokátom a klientom a pokiaľ absentuje takáto dohoda, vychádza sa z vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Náhrada trov konania prislúcha strane sporu v dôsledku procesného úspechu strany v súdnom konaní na úkor druhej strany sporu. Teda nárok na náhradu trov konania je vzťahom medzi stranami sporu. Výška náhrady trov konania je upravená podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z.

Advokát, pokiaľ zastupuje svojho klienta v konaní, má nárok na odmenu za právne služby, avšak len vo vzťahu k jeho klientovi. Predmetné rozhodnutie však zaviazalo na plnenie žalovaného (Gréckokatolícku cirkev) voči žalobcovi (SNM), nie priamo voči právnenému zástupcovi z titulu odmeny za poskytovanie právnych služieb. Odmena advokáta sa prioritne určuje na základe dohody medzi advokátom a klientom. Až v prípade, ak nedôjde k dohode, patrí advokátovi tarifná odmena. Nárok na odmenu advokáta je vzťahom medzi advokátom a jeho klientom. Výška odmeny za právne služby je odlišná od náhrady trov konania.

Žalobca v rámci súdneho konania zastupoval žalovaného v 1/ rade. Predmetom sporu bolo vydanie huteľnej veci – obrazu. Preto s poukazom na § 10 ods. 1, 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. a § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. je potrebné ustáliť, či hodnota predmetu sporu bola známa a určená už v čase začatia poskytovania právnych služieb. Žalovaní tvrdia, že pri začatí súdneho konania nebola určená a známa hodnota predmetu sporu (obrazu). Žalovaní popreli, že v tom čase bola

známa hodnota obrazu vo výške približne 1.100.000 Sk pri podpísaní plnomocenstva. V čase začatia poskytovania právnych služieb nebola hodnota predmetu sporu známa. Až v priebehu prvoinštančného konania hodnota bola zistená znaleckým posudkom č. 1/2014 znalkyňou E. A. G. dňa 29.5.2014, kde znalec ustálil hodnotu obrazu na 38.000 eur. Táto hodnota bola určená až 6 rokov po začatí súdneho konania. Teda v čase začatia poskytovania právnych služieb táto hodnota zistená nebola, preto žalobcovi bola uhradená odmena za poskytovanie právnych služieb vo výške 1.812,70 eur dňa 3.12.2019, ktorá odmena vychádza z § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z., nie podľa § 10 ods. 2 tejto vyhlášky. Úhradou dňa 3.12.2019 považujú žalovaní nárok žalobcu titulom odmeny za poskytnutie právnych služieb v celom rozsahu za vysporiadaný.

Medzi žalovanými a žalobcom neexistovala ani osobitná dohoda o odmene za poskytovanie právnych služieb medzi advokátom a klientom.

Žalovaní ďalej uviedli, že zo strany Gréckokatolíckej cirkvi žalovaným nebola vyplatená žiadna suma. Preto žalovaní majú za to, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že má za to, že podané odvolanie žalovanými a jeho odôvodnenie neobsahuje žiadne nové právne skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné reagovať, resp. vyjadrovať sa k nim. Jedná sa o tie isté skutočnosti a argumentáciu, ktorú žalovaní produkovali v priebehu celého konania a s ktorými sa procesný súd pri svojom rozhodovaní náležitým spôsobom vypořiadal.

Poukázal na to, že rozsudok vo veci sp. zn. 5C/9/2018 je právoplatný. Ide o konečné autoritatívne stanovenie toho, čo sa medzi stranami považuje za vyriešené z ich právneho vzťahu. Takéto rozhodnutie je záväzné pre definovaný okruh subjektov. Preto postup žalovaných považuje žalobca za nepochopiteľný, arogantný a formalistický už aj s poukazom na to, že na základe exekučného titulu z konania sp. zn. 5C/9/2018 žalovaní podali návrh na výkon rozhodnutia, ktorý sa vedie pred Exekútorským úradom Mgr. Igora Paľšu. Stotožnil sa s názorom prvoinštančného súdu, podľa ktorého by bolo v rozpore so zásadou dobrých mravov, kedy advokátovi nebolo zaplatené za vykonanú prácu, pretože advokát má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia voči svojmu klientovi.

Žiadal rozsudok prvoinštančného súdu potvrdiť. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

5. Žalovaní vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaných uviedli, že zotrávajú na všetkých svojich doterajších vyjadreniach v rámci konania pred prvoinštančným súdom, na tieto odkazujú v celom rozsahu. Opätovne zdôraznili, že žalovaný v 1/ rade nie je procesne legitimovaný, pretože je len organizačným útvarom žalovaného v 2/ rade. Žalovaný v 2/ rade svoje záväzky voči žalobcovi vysporiadal a odmenu žalobcovi uhradil. Považuje nárok žalobcu titulom odmeny za poskytovanie právnych služieb v celom rozsahu za vysporiadaný. Žalovaní namietali, že by sa na úkor žalobcu boli bezdôvodne obohatili. Žalobca v priebehu konania neargumentoval riadnym spôsobom, neprodukoval žiadne dôkazy, preto žalovaní navrhli, aby odvolací súd rozhodol v zmysle odvolacieho návrhu.

6. Písomné stanovisko k tomuto vyjadreniu žalobca nepodal.

7. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu v zmysle zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

8. Žalovaní v odvolaní tvrdili odvolacie dôvody vyplývajúce z § 365 ods. 1 písm. a/, b/, f/ a h/ CSP. Zdôraznili, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvoinštančný rozsudok žalovaní považovali za nesprávny.

9. Pokiaľ súd hodnotil námietku žalovaných spočívajúcu v porušení ich práva na spravodlivý proces, obsah tohto práva predstavuje široký rozsah procesných práv strán sporu. Predstavuje právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť

konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vypořádanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu však príde až vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Toto pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania.

10. Odvolací súd sa zaoberal námietkami žalovaných, ktoré špecifikovali v odvolaní a týkajú sa pasívnej procesnej legitímácie žalovaného v 1/ rade, ďalej pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2/ rade, nevysporiadaním sa s námietkou miestnej príslušnosti, a vecným posúdením uplatneného nároku, vo vzťahu medzi náhradou trov konania a odmenou advokáta.

11. Prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí sa síce dotkol v dôvodoch niektorých námietok, ktoré žalovaní namietali od počiatku konania, avšak prvoinštančný súd tieto námietky nielen skutkovo, ale ani právne náležitým spôsobom nevyhodnotil a s námietkami sa nevysporiadal. Vzhľadom na to, že ide o námietky zásadného charakteru, ktoré determinujú konečné rozhodnutie o veci, vzhľadom na priebeh celého konania, kedy žalobca len tvrdil svoje právo voči žalovaným 1/, 2/ bez bližšieho odôvodnenia čo i len skutkového, v celom kontexte konania, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu navodzuje záver, z ktorého vyplýva porušenie práva žalovaných na spravodlivý súdny proces, keď súdne rozhodnutie nie je náležitým spôsobom odôvodnené, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť prvoinštančného rozhodnutia.

Právo strán sporu na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia je jedným z čiastkových práv práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť stranám sporu postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie prvoinštančného rozsudku musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozhodnutie prvoinštančného súdu neobsahuje náležitosti vyplývajúce z § 220 CSP, je nepreskúmateľné.

12. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z tejto judikatúry vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď. Teda súd sa vždy musí zaoberať argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody na prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Judikatúra ESĽP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany sporu bola v odôvodnení daná odpoveď. Trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument.

13. Z obsahu rozhodnutia prvoinštančného súdu relevantná a odôvodnenia odpoveď na pasívnu procesnú legitímáciu žalovaného v 1/ rade, na vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného v 2/ rade a ďalej na otázku miestnej príslušnosti, s ktorou sa mal súd vysporiadať po vznesení tohto argumentu stranami sporu v zákonom stanovenej lehote, niet relevantnej odpovede.

14. Aj konštantná judikatúra Ústavného súdu SR vychádza z požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Vyžaduje sa, aby súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné. Povinnosťou súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia. V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Rozhodnutie súdu v odôvodnení musí byť konzistentné, argumenty musia podporiť príslušný záver, súd musí brať ohľad na celkovú presvedčivosť rozhodnutia a toto rozhodnutie musí byť zrozumiteľné pre širšiu právnickú, ale i laickú verejnosť. Rozhodnutie musí byť spravodlivé a presvedčivé.

Z obsahu rozhodnutia prvoinštančného súdu vyplýva, že skutkové zistenia prvoinštančného súdu sú len čiastočné, prvoinštančný súd ďalšími skutkovými okolnosťami dôležitými pre posúdenie námietok žalovaných sa nezaoberal, z obsahu súdneho rozhodnutia skutkový stav nie je zistený úplne. To, akým spôsobom odvolací súd zisťuje skutkový stav a ako je záväzný skutkový stav pre odvolací súd, vyplýva

jednak z § 383 CSP. Následky nedostatočne zisteného skutkového stavu sú odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP.

15. Keďže prvoinštančný súd skutkové okolnosti nemal úplne zistené, nemohol zaujať ani dostatočne kvalifikovanú právnu odpoveď na námietky žalovaných. Z obsahu súdneho rozhodnutia nie je možné zistiť, na základe akých právnych predpisov prvoinštančný súd dospel k presvedčeniu o dôvodnosti uplatneného nároku. Právne predpisy citované v prvoinštančnom rozhodnutí, ktoré sa dotýkajú všeobecných náležitostí príslušnosti súdov a právnej subjektivity strán sporu pre zrozumiteľnú a jednoznačnú odpoveď sú nepostačujúce. Pokiaľ by bol prvoinštančný súd k preskúmaniu uvedených okolností pristúpil v súlade s procesnými predpismi a dal odpovede na všetky, pre ďalšie konanie podstatné námietky žalovaných, vyhol by sa tiež pochybeniu, ktoré spočíva v nedostatočnej, resp. žiadnej odpovedi na to, či boli splnené procesné podmienky na strane žalovaných a na strane súdu, pokiaľ sa týka miestnej príslušnosti.

16. To, že rozhodnutie súdu musí byť riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, judikoval už aj Najvyšší súd SR pod vplyvom judikatúry ESLP, resp. Ústavného súdu.

17. Odvolací súd preto konštatuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nie je možné považovať za súladné s vyššie uvedenými kritériami, toto je nedostatočné, závery nemajú dostatočnú oporu v zistených rozhodujúcich skutkových okolnostiach a ani právne posúdenie nie je možné považovať za konzistentné, pretože absentuje. Pri zohľadnení všetkých okolností prejednávanej veci ostáva odvolaciemu súdu jedinú, a to rozhodnutie prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Úlohou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní bude v prvom rade jednoznačne si ujasniť, či sú splnené všetky procesné podmienky na konanie vo veci vo vzťahu ku každému jednému žalovanému samostatne.

Prvoinštančný súd je povinný zaoberať sa námietkou žalovaných týkajúcej sa miestnej príslušnosti. Aby túto námietku vedel správne vyhodnotiť, musí vychádzať jednak z toho, ako posúdi žalovaného v 1/ rade z pozície procesnej legitímácie. Tu je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že žalovaný v 1/ rade je len organizačným útvarom žalovaného v 2/ rade, pričom táto samotná okolnosť indikuje, že nemá hmotnoprávnu, resp. vecnú subjektivitu, a teda procesná subjektivita tiež nie je daná.

Ďalej prvoinštančný súd vyhodnotí, či vzhľadom na priebeh pôvodného konania, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok, indikuje, že pasívne vecne legitimovaným subjektom je žalovaný v 2/ rade a ak áno, akým spôsobom prešli na tento subjekt práva a povinnosti.

Ďalej prvoinštančný súd vyhodnotí, pokiaľ zistí, že niektorý zo subjektov je pasívne vecne legitimovaný, či nárok žalobcu voči tomuto subjektu je dôvodný čo do základu aj čo do výšky a vysporiada sa s námietkou žalovaných, týkajúcej sa výšky uplatňovaného nároku a spôsobu výpočtu tohto nároku.

19. V prvoinštančnom rozhodnutí súd vo vzťahu k jednotlivým námietkam jednoznačne zistí skutkové okolnosti, samostatne dieľčie problémy právne posúdi a až tak bude môcť vo veci zákonne a spravodlivo rozhodnúť.

20. Pokiaľ prvoinštančný súd bude mať za to, že je to účelné, je potrebné žalobcu vyzvať na vysvetlenie niektorých tvrdených v žalobe skutočností.

21. Prvoinštančný súd v súlade s § 396 ods. 3 CSP rozhodne o náhrade trov aj odvolacieho konania.

22. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.